

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Запровадження в Україні воєнного стану внаслідок військової агресії Російської Федерації проти нашої держави спричинило зміни в усіх сферах суспільного життя. Педагоги та здобувачі освіти (учні, студенти), на нашу думку, певним чином вже адаптовані до дистанційного навчання, яке набуло поширення в останні роки через світову пандемію Covid-19. Проте в теперішніх умовах діяльність усіх учасників освітнього процесу надзвичайно ускладнена. Відповідно формування належного освітнього середовища, аби забезпечити психологічну комфортність, мотивацію навчання тощо набуває особливої ваги в умовах воєнного стану в Україні.

Зазначимо, що спектр можливих чинників мотивації навчання студентів у вищій школі дуже широкий. Питання мотивації навчання студентів УжНУ різних курсів розглянуто в <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1114>. Наразі розглянемо деякі підходи для покращення мотивації дистанційного навчання студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» та 013 «Початкова освіта» з курсу «Методологія наукових досліджень».

1. Детальні інструкції, зразки виконання навчальних завдань, критерії оцінювання, широке використання цифрових інструментів та платформ.

Даний підхід використовувався і раніше до пандемії в умовах змішаного навчання. Нами враховано, що студенти у теперішніх умовах воєнного стану в Україні навчаються дистанційно, досить часто опрацьовують навчальний матеріал повністю самостійно. Отже, потребують наразі значної підтримки викладачів. Необхідно, аби освітнє середовище вищої школи мотивувало студентів. Відповідно покрокові інструкції виконання навчальних завдань дуже важливі.

Вступна інформація на сайті електронного навчання УжНУ Moodle з навчальної дисципліни сприяє ознайомленню із метою вивчення дисципліни, змістом завдань, системою їх оцінювання. Студенти також мали можливість використовувати різноманітні цифрові інструменти та платформи (Gmail, Google Диск, Google Календар, Google Таблиці, Google Академія, Moodle, Google Meet тощо). Наприклад, переглянути на Google Диску аналогічні завдання, які виконали студенти попередніх років навчання, тобто, мало місце взаємонавчання.

2. Повторне комп'ютерно орієнтоване тестування на основі системи електронного навчання УжНУ Moodle.

Система Moodle має широке поширення у нашому університеті і є ефективним засобом інтеграції традиційного та дистанційного навчання (<https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1018>). Методика повторного тестування з метою покращення результатів навчання нами розроблена раніше і успішно використовується (<https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.391-395>). У теперішніх умовах суттєво збільшено банк тестових завдань, аби покращити закріплення вивченого матеріалу студентами під час виконання тренувальних тестів. Студенти мали такі можливості комп'ютерно орієнтованого повторного тестування: тренувальні завдання під час підготовки до заліку (кількість спроб не обмежена); тести підсумкового контролю (3 спроби). На рисунку зафіксовано 319 тренувальних спроб і 97 спроб виконання залікового тесту.

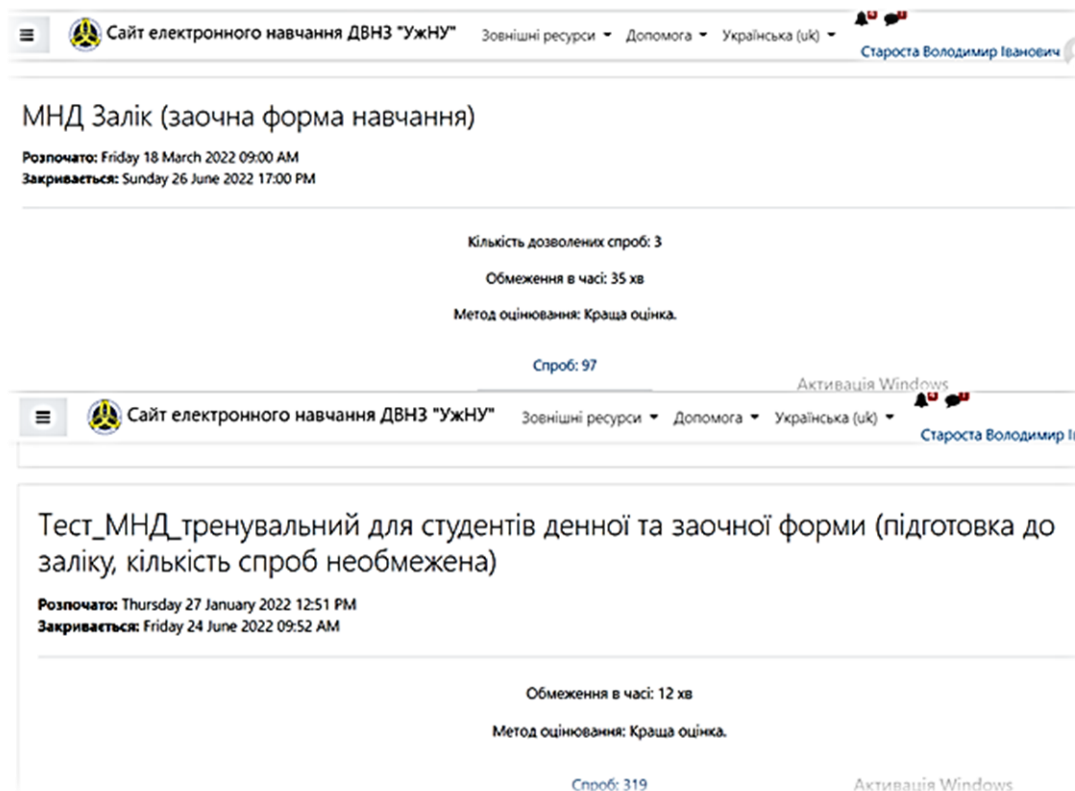

Рис. Фіксація виконаних спроб залікового та тренувального тесту з курсу «Методологія наукових досліджень» на сайті е-навчання УжНУ

Система е-навчання давала можливість кожному студенту пропонувати індивідуальний набір завдань. Середня оцінка (у%) складала відповідно:

- Тренувальний тест до заліку: 40,0 (за першими спробами) та 67,6 (за кращими спробами);
- Підсумковий заліковий тест: 61,0 (за першими спробами) 81,0 (за кращими спробами).

Отримані результати свідчать, що методика повторного виконання тренувальних та контрольних/підсумкових тестів сприяє покращенню успішності студентів.

3. Навчальні завдання: варіативність вибору термінів виконання тестів та інших додаткових завдань для покращення навчального рейтингу.

Реальна практика проведення онлайн занять у Google Meet, а також анонімне опитування студентів показали, що доступ до високошвидкісного інтернету у певний час не завжди мали всі студенти одночасно. Відповідно в системі е-навчання УжНУ Moodle студенти могли навчатись за індивідуальною траєкторією, використовувати гнучкий графік, аби виконувати тестові завдання у зручний для себе час (день, години). Доступ до всіх завдань відкривався з початком вивчення дисципліни і тривав до складання заліку. Студенти також мали можливість виконання додаткових завдань за власним бажанням для покращення навчального рейтингу, аби отримати заохочувальні бали.

4. Опитування студентів.

Серед підходів для реалізації студентоцентрованого навчання важливе значення має оперативний зворотний зв'язок із здобувачами освіти. Для виявлення настроїв та поглядів студентів проводили анонімне онлайн опитування за авторською анкетой «Ставлення до навчальної дисципліни» тільки після отримання студентами підсумкової оцінки, аби не було жодного тиску на відповіді респондентів. Наприклад, на питання: «Що Вам найбільш сподобалось в організації і вивченні даної дисципліни?» переважна більшість студентів

зазначили, що мають відчуття психологічної комфортності; позитивно оцінили можливість виконання додаткових завдань для покращення навчального рейтингу; впевнені, що можливість повторного онлайн тестування сприяє покращенню власної підготовки з навчальної дисципліни тощо. Також більшість студентів оцінила рівень мотивації власного учіння за п'ятибальною шкалою на 4 і 5.

*Інформацію підготував
проф. В.І. Староста, доктор педагогічних наук,
професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи*